

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 2 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย คือ การศึกษาค้นคว้า การเลือกตัวอย่างประชากร การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยศึกษาตำรา หลักสูตร เอกสารหลักสูตร วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อทราบถึงเนื้อหาสาระ ทฤษฎี หลักการ และปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยนี้

การเลือกตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 2 จำนวน 360 คน การเลือกตัวอย่างประชากรนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยมีลำดับขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. สำรวจจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในแต่ละอำเภอของทุกจังหวัด เขตการศึกษา 2 ได้ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 868 โรงเรียน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

2. จัดประเภทของกลุ่มอำเภอในแต่ละจังหวัด เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอำเภอที่มีจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาก และกลุ่มอำเภอที่มีจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 น้อย โดยถือค่าเฉลี่ย (Mean) ของ

จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของทุกอำเภอในแต่ละจังหวัด เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม กล่าวคือ จังหวัดนราธิวาส มีค่าเฉลี่ยของจำนวนโรงเรียนเท่ากับ 23.50 สัดประเทของกลุ่มอำเภอได้อำเภอที่มีโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาก จำนวน 6 อำเภอ และอำเภอที่มีโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 น้อย จำนวน 6 อำเภอ จังหวัดปัตตานีมีค่าเฉลี่ยของจำนวนโรงเรียนเท่ากับ 24.00 สัดประเทของกลุ่มอำเภอได้อำเภอที่มีโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาก จำนวน 5 อำเภอ และอำเภอที่มีโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 น้อย จำนวน 6 อำเภอ จังหวัดยะลามีค่าเฉลี่ยของจำนวนโรงเรียนเท่ากับ 30.67 สัดประเทของกลุ่มอำเภอได้อำเภอที่มีโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาก จำนวน 2 อำเภอ และอำเภอที่มีโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 น้อย จำนวน 4 อำเภอ และจังหวัดสตูลมีค่าเฉลี่ยของจำนวนโรงเรียนเท่ากับ 22.83 สัดประเทของกลุ่มอำเภอได้อำเภอที่มีโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาก จำนวน 3 อำเภอ และอำเภอที่มีโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 น้อย จำนวน 3 อำเภอ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตาม
จังหวัด ประเภทของกลุ่มอำเภอ และอำเภอ/กิ่งอำเภอ

จังหวัด	ประเภทของกลุ่มอำเภอ	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนโรงเรียน
นราธิวาส	โรงเรียนมาก	1. ระแงะ	44
		2. เมือง	42
		3. รือเสาะ	32
		4. ตากใบ	27
		5. แวง	24
		6. สุโหลงปาดิ	24
	โรงเรียนน้อย	1. บาเจาะ	19
		2. ยี่งอ	18
		3. สุโหลงโกลก	15
		4. ศรีสาคร	14
		5. ก.อ.สุคีริน	12
		6. ก.อ. จะแนะ	11
ปัตตานี	โรงเรียนมาก	1. โคกโพธิ์	48
		2. หนองจิก	35
		3. ยะหริ่ง	32
		4. ยะรัง	29
		5. ลายบุรี	28
		6. ปานา ระ	23
	โรงเรียนน้อย	1. เมือง	22
		2. มายอ	20
		3. ก.อ.กะพ้อ	10
		4. ก.อ.ทุ่งยางแดง	9
		5. ก.อ.ไม้แก่น	8

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	ประเภทของกลุ่มอำเภอ	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนโรงเรียน			
ยะลา	โรงเรียนมาก	1. เมือง	54			
		2. รามัน	48			
	โรงเรียนน้อย	1. บ้านนังस्ता	28			
		2. ยะหา	28			
		3. เบตง	16			
		4. ธารโต	11			
		สตูล	โรงเรียนมาก	1. ละงู	40	
				2. เมือง	38	
3. ควนกาหลง	23					
โรงเรียนน้อย	1. ก.อ.ท่าแพ		14			
	2.ทุ่งหว้า		13			
	3. ก.อ.ควนโดน		9			
	รวม		4	8	35	868

3. สุ่มตัวอย่างอำเภอจากทุกกลุ่มอำเภอในแต่ละจังหวัดด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) โดยกำหนดจำนวนอำเภอที่จะเลือกศึกษาในอัตราส่วนร้อยละ 50 ของจำนวนอำเภอในแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 35 อำเภอ ได้อำเภอที่เลือกศึกษาทั้งหมด จำนวน 19 อำเภอ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

4. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากอำเภอที่เลือกศึกษา ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) โดยกำหนดจำนวนโรงเรียนที่จะเลือกศึกษาในอัตราส่วนร้อยละ 70 ของจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ ซึ่งมีความรวมโรงเรียนทั้งหมด 512 โรงเรียน ได้โรงเรียนที่เลือกศึกษาทั้งหมดจำนวน 360 โรงเรียน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

5. กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปี
การศึกษา 2529 จากโรงเรียนที่เลือกศึกษาทั้งหมดจำนวน 360 โรงเรียน ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบ
ธรรมดา โดยกำหนดจำนวนครูที่เป็นตัวอย่างประจำโรงเรียนละ 1 คน ได้ครูที่เป็นตัวอย่างประจำกร
ทั้งหมด จำนวน 360 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนครูและโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร จำแนกตามจังหวัดและอำเภอ/
กิ่งอำเภอ

จังหวัด	อำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่เลือกศึกษา	จำนวนโรงเรียน ที่เปิดสอนถึงป.6	จำนวนโรงเรียน ที่เลือกศึกษา	จำนวนครูที่เป็น ตัวอย่างประชากร
นราธิวาส	1. เมือง	42	29	29
	2. ตากใบ	27	19	19
	3. สุโหงปาตี	24	17	17
	4. ยี่งอ	18	13	13
	5. สุโหงโกลก	15	11	11
	6. คีรีลำคร	14	10	10
ปัตตานี	1. โคกโพธิ์	48	34	34
	2. หนองจิก	35	25	25
	3. ยะหริ่ง	32	22	22
	4. ปานา ระะ	23	16	16
	5. มายอ	20	14	14
	6. ก.อ.กะพ้อ	10	7	7
ยะลา	1. เมือง	54	38	38
	2. ยะหา	28	20	20
	3. เบตง	16	11	11
สตูล	1. ละงู	40	28	28
	2. เมือง	39	27	27
	3. ก.อ.ท่าแพ	14	10	10
	4. ทุ่งหว้า	13	9	9
รวม 4	19	512	360	360

การสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานการณ์ภาพของตัวอย่างประชากร มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประกอบด้วยข้อรายการปัญหา 4 ด้าน คือ จุดประสงค์จำนวน 3 ข้อ เนื้อหาจำนวน 4 ข้อ กิจกรรมและสื่อการเรียนจำนวน 6 ข้อ และการวัดผลจำนวน 3 ข้อ โดยแยกเป็นรายเนื้อหา มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการและคำถามปลายเปิด

ในการสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากหลักสูตร แผนการสอน เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ และสอบถามปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากครูผู้สอน โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อนำมา เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
2. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและการสอบถามครูผู้สอนมาจัดหมวดหมู่ และกำหนดเป็นข้อรายการต่าง ๆ ในด้านจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียน การวัดผล และปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แล้วนำมา เขียนเป็นแบบสอบถามปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง เียง เนื้อหา การใช้ภาษา รวมทั้งลักษณะรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 2 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร

จำนวน 20 คน และนำมาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ติดต่อขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ที่เลือกศึกษา ให้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนที่เป็นตัวอย่างประจำกรตอบแบบสอบถาม และให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ภายใน 1 เดือน และผู้วิจัยไปปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 360 ฉบับ ได้รับคืนมาเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 293 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.39 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของตัวอย่างประจำกร โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของครู จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน โดยการคำนวณค่าไคส์แควร์ (X^2)
4. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละขั้นตอนในรูปของตารางและความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบคำตอบนั้น} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมดที่ตอบข้อรายการนั้น}}$$

2. การหาค่าไคส์แควร์ (χ^2) ใช้สูตร

$$\chi^2 = \Sigma \left[\frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right]$$

f_o = ความถี่ที่ได้จากการปฏิบัติ

f_e = ความถี่ที่คาดหวังว่าจะเป็นจริง

(ประกอบ กระดาษ 2525:142)

การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่นำเสนอมาอภิปรายผล พร้อมทั้งผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุง การศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตลอดจนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป